

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR KUPIŠKIO APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Eina 3-ji
metai1948 m. rugpjūčio 12 d. ketvirtadienis
№ 72 (127)

Kaina 20 kp

Lygiagrečiai vykdyti ir pieno paruošas

Šiuo metu grūdų paruošų kampanija jau pačiame įkarštyje. Į valstybinius grūdų priėmimo sandėlius plaukta raudonosios gurguolės su naujojo derliaus grūdais valstybei. Valstiečiai šventai vykdo savo žodį, š. m. pavasarį duotąjį laiške drg. Stalinui.

Tačiau, greta duonos paruošų, lygiai svarbus ir pieno privalomųjų valstybinių pristatymų 1948 metų plano vykdymas. Nuo to, kokiais tempais bus vykdomos pieno paruošos, priklausys ir bendras krašto gerbuvio kilmis.

Mūsų apskrityje pieno paruošos vykdomos dar lėtais tempais. Kupiškio apskritis, kaip taisyklė, respublikiniame pieno paruošų grafike vis stovi 36-toje vietoje. Čia diena iš dienos laužomas paruošų grafikas.

Kas dėl to kaltas? Kalti atsiliekančiųjų valsčių vadovai, kurie neveda paruošų vykdymo kontrolės, nesutramdo pieno paruošas sabotuojančių buožių, kurie tempia valsčių ir net visą apskritį atgal.

Tiesa, reikia pripažinti, kad Kupiškio apskrityje ne visuose valsčiuose pieno paruošos vykdomos kraštutinai blogai. Štai, apskrityje pirmąja su pieno paruošomis Viešintų valsčius, kuris dabar jau turi įvykdes 63,7 proc. metinio pieno paruošų plano. Šio valsčiaus eilei apylinkių, kaip Laičių, Gilvydžių ir kt. nebloggerai atiduoda pieną valstybei. Šitame valsčiuje gerai įjungtas į darbą aktyvas, vedama tiksliai paruošų vykdymo įskaita, griežtomis priemonėmis trandomi sabotuojantieji buožės ir taip valsčius įškilo į pirmąją vietą apskrityje.

Tačiau, jeigu Kupiškio valsčius mūsų apskrityje pirmąja, tai kiti valsčiai sistematingai laužo pieno paruošų grafiką.

Pavyzdžiui, paimekime Šimonių valsčių, kuris nuolat atsilieka pieno paruošų plano vykdyme.

Geriau pažvelgus į Šimonių valsčiaus vykdomojo komiteto ir valsčiaus partinės organizacijos vadovavimą pieno paruošoms, mes atrasime visą eilę gilių klaidų, kurių nė valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Mė-

lynis, nei partinis organizatorius drg. Baltrūnas nemato. Visų pirma, valsčiaus partinis, komjaunimo ir tarybinis aktyvas į paruošų organizavimo darbą neįjungtas. Nekurie aktyvistai tapo bedarbiais ir vaikštinėja po gatves, sistematingai neišsėdinėdami į apylinkes. Panašiai galvoja ir drg. drg. Mėlynis su Baltrūnu, kad aktyvas į apylinkes galima ir nesiųsti. Girdi, paruošų planas bus įvykdytas. Idomu, nuo kurio laiko pas Šimonių valsčiaus vadovus atsirado tokios žalingos nuomonės.

Šimonių valsčiaus vadovai visai pamiršo ir tokias puikias pieno paruošų paspartinimo darbo formas, kaip tiksliai įskaita, buožių privertimas vykdyti paruošas, aiškinamasis masinis darbas kaime, valsčių pieno paruošų vykdymo kontrolė ir t. t.

Nekokia padėtis su pieno paruošomis ir Aukštupėnų valsčiuje, kur Laičių apylinkės buožės Oževičius Petras, Petrulis Juozas ir Šleivys Kazys ramiausiai sėdi ir sabotuoja pieno paruošas, o valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Simijonas jų neišsifruoja.

Atrodo, kad padėtis su pieno paruošomis Kupiškio apskrityje nepavydėtina. 36-toji vieta neša gėdą mūsų apskrityje. Todėl reikalinga skubiai imtis konkrečių priemonių esamai blogai padėčiai ištaisyti.

Butina mobilizuoti visą valsčių aktyvą, kuris su apskrities centro aktyvo pagalba turi vesti platų masinį aiškinamąjį darbą apylinkėse ir kaimuose, išaiškinant valstiečiams pieno paruošų svarbą.

Tačiau reikia atkreipti ypatingą valsčių vadovų dėmesį į tai, kaip paruošų agentai ir aktyvistai kontroliuoja valstiečių pieno paruošų plano vykdymą. Tam panaudoti visus aktyvistus. Subačiaus moterų delegatės teisingai elgiasi, nuolat stebėdamos, kaip vykdomos paruošos apylinkėse.

Nereikia užmiršti ir kovos prieš sabotuojančius buožes, kurie visokiomis priemonėmis stengiasi apgauti valstybę. Tokiems į dantis žiūrėti nėra ko! Juos reikia priversti vykdyti pieno paruošas, o jeigu neįmanoma priversti — perduoti prokuratūros organams.

Nuolat stiprinti organizacinį darbą grūdų paruošose!

22 to grūdų su raudonąja gurguole

Daug padeda valstiečiams atlikti savo pareigą valstybei Skapiškio valsčiaus komjaunimo organizatorius Baltrūnas ir paruošų agentas Sadauskas. Jie valstiečiams plačiai išaiškino savaikio atsiskaitymo su valstybe svarbą ir kvietė organizuotis į raudonąsias gurguoles. Rugpjūčio 8 dieną 100 vežimų raudonoji gurguolė atvežė į Skapiškio grūdų priėmimo punktą 22 to grūdų.

— Visuomet laimi tas, kas

pradėtą darbą baigia iki galo. Šiandien jau 100 proc. baigiau vykdyti valstybines grūdų prievoles. Dabar galiu būti ramus, kad valstybei nesu skolingas nei per nago juodumą — pasakoja savo kaimynams iš eilės pirmasis raudonosios gurguolės dalyvis, Vaduvų apylinkės valstietis Juozaponis Jonas.

Raudonųjų gurguolių skaičius Skapiškio valsčiuje nuolat auga. D. Dačiulis

Keistas žmonių varginimas

Kupiškio valsč., Puponių apylinkės valstiečiai susiorganizavo į raudonąją gurguolę ir nuvežė daug pūdų naujojo š. m. derliaus grūdų prie Kupiškio grūdų priėmimo punkto.

Iš pat pradžių apyl. vykd. k-to pirmininkas gavo atsakymą:

— Mes jokių raudonųjų gurguolių nepripažįstame ir grūdų nepriimsime.

Valstiečiai nusiminė. Bet apyl. vykd. k-to pirmininkas galų gale susitarė dėl grūdų priėmimo ir valstiečiai pradėjo tvarkingai iš eilės atidavi-

nėti naujojo derliaus grūdus valstybei. Deja, taip tęsėsi neilgai...

Netrukus atėjo Aukštupėnų valsč. vykd. k-to pirmininkas drg. Simijonas su žmona ir įsakė sandėlininkams grūdų iš gurguolininkų nepriiminėti, o priiminėti Aukštupėnų valsčiaus valstiečių grūdus be jokios eilės.

Taip ir buvo. Raudongurguolininkai buvo priversti laukti, kol visi aukštupėniečiai atiduos savo grūdus.

Idomu, kada bus įvesta tvarka Kupiškio grūdų priėmimo punkte? J. Vasarinis

Apylinkės pirmininko pavyzdžiu

Pasibaigus rugiapiūtei, Svygulių apylinkės valstiečiai aktyviai įsijungė į duonos paruošų kampaniją. Šiandien apylinkė yra įvykdžiusi 70 proc. duonos paruošų plano. Visa tai pasiekti daug padėjo ir apylinkės vykdomojo komiteto pirmininkas Barzdenis, organizuodamas apylinkėje masišką raudonąsias gurguoles su grūdais valstybei. 150 vežimų raudonoji gur-

guolė iš šios apylinkės rugpjūčio mėn. 8 d. suorganizuota drg. Barzdenio, atvežė 16.000 kg grūdų. Su šia gurguole, pasekdamas apylinkės pirmininko Barzdenio pavyzdžiu, valstietis Balčiūnas įvykdė 100 proc. jam duotą grūdų paruošų planą. Pirmųjų pavyzdžių seka ir kiti apylinkės darbo valstiečiai.

S. Šaltinis

Pavyzdingi prievolinkai

Kiekvieną dieną mūsų apskrityje auga grūdų pristatymo tempai. Į paruošų punktus atplaukia vis daugiau raudonųjų gurguolių su naujojo derliaus grūdais valstybei.

Aukštupėnų valsč.. Gyvarkarų apyl. darbo valstiečiai raudonosiomis gurguolėmis jau įvykdė apie 50 proc. metinio grūdų paruošų plano. Visiškai baigė vykdyti grūdų paruošų planą šios apylinkės mažžemiai darbo valstiečiai drg. drg. Petrulis Povilas, Gurklys Kazys, Brazinskas Juozas ir kiti. Jie užbaigė visu 100 proc. grūdų, pieno, mėsos, šieno, kiaušinių ir vilnų prievolių vykdymą. Šios apylinkės valstietis drg. Sadauskas, rodydamas valstiečiams pavyzdį, jau įvykdė visas valstybines prievoles 100 proc.

J. Kriaušinis

Pranešimas

apie grūdų ir pieno paruošų vykdymą Kupiškio apskr. valsčiuose iki 1948 m. rugpjūčio 10 d.

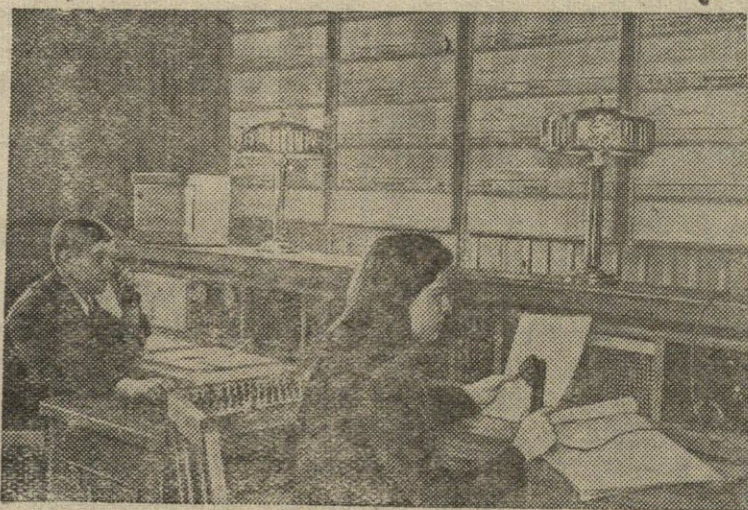
Eil. Nr.	Valsčiaus pavadinimas	Grūdų pristatymo įvykdyta proc.	Pieno pristatymo įvykdyta proc.
1	Subačius	30,0	69,0
2	Aukštupėnai	26,2	67,7
3	Kupiškis	24,5	63,7
4	Skapiškis	23,9	66,7
5	Gelažiai	20,0	64,3
6	Šimonys	20,0	54,7
7	Svėdasai	16,0	65,8
8	Viešintos	12,5	70,0

PLAČIOJOJE TĖVYNĖJE

Tekstilinė vandens nepraleidžianti avalynė

TSRS Lengvosios Pramonės Ministerija plečia tekstilinės avalynės gamybą katilinės vulkanizacijos metodu. Šis metodas žymiai supaprastina gamybos technologiją ir leidžia gaminti lengvą, tvirtą ir nepraleidžiančią vandens avalynę su tekstiliniu auleliu.

Tokios avalynės gamybą sėkmingai įsisavino Latvijos TSR Lengvosios Pramonės Ministerijos gamyklos — „Raudonasis kvadratas“ ir „Meteoras“. Katilinės vulkanizacijos metodu avalynę gaminti pradėjo eilė kitų šalies lengvosios pramonės įmonių.

Maskvoje prie fabriko № 5 dispečerinio pulto. Pamainos dispečeris G. J. Gerasimovas ir vyresnysis operatorius Z. F. Morozova. G. Voronovo foto

TASS-o spaudos klišė

Kolektyvinių ūkių valstiečių pirkiniai

Uzbekistano kaimų pardavėjų nuo metų pradžios pardavė 2.500 radijo imtuvų, 1.500 patefonų, keliasdešimt pianinų, daug muzikos instrumentų. Fergano, Samarkando, Taškento ir kitų sričių kolektyvinių ūkių valstiečiai šiais metais įsigijo 3.300 motociklų bei dviračių.

Plečiama žuvininkystė

MINSKAS. Baltarusijoje vykdomi dideli darbai žuvų ūkio įmonėms atkurti bei tvenkiniams išplėsti. Pradėtas statyti pirmas Baltarusijos žuvų konservų fabrikas. Iki metų pabaigos tvenkinių plotas pasieks prieškarinį lygį. 6 milijonai veidrodinių karpių bus perkelti į žiemojimo tvenkinius, kaip veislių sekančiam sezonui.

Partijos gyvenimas

Partorganizacija organizuoja raudonąsias gurguoles

Darbo valstiečiai, garbingai tesėdami duotąjį žodį drg. Stalinui dėl žemės ūkio pakėlimo į aukštesnį lygį, dabar dar kartą įrodo savo patriotizmą. Kasdieną vis naujos raudonosios gurguolės su grūdais valstybei atvyksta į grūdų priėmimo punktus. Grūdų paruošų kampanijoje svarbų vaidmenį vaidina valsčių partinės organizacijos. Kaip sugebės partinės organizacijos pastatyti organizacinę ir politinę — masinę aiškinamąją darbą valstiečių tarpe, taip bus vykdomos ir grūdų paruošos.

Visa eilė pirminių partinių organizacijų Kupiškio apskrityje teisingai suprato grūdų paruošų svarbą ir šiandien jau turi neblogus šito darbo rezultatus. Nors Aukštupėnų valsčiaus partinė organizacija ir yra negausi, bet, dėka gerai pastatyto aiškinamojo darbo, šiandien, organizuojant grūdų paruošas, ji yra nuveikusi geresnių rezultatų už kitų valsčių partines organizacijas. Partinė organizacija neapsiriboja savo jėgomis ir į grūdų paruošų darbą įjungė valsčiaus ir apylinkių komjaunimo ir tarybinį aktyvą, su kuriuo sistematiškai praveda pasitarimus bei duoda konkrečius darbo nurodymus grūdų paruošų organizavimo klausimais. Aukštupėnų valsčiaus komunistai nutarė suorganizuoti rugpjūčio 4 dieną raudonąją gurguolę. Kad šis darbas praeitų sėkmingai, visose valsčiaus apylinkėse

buvo praręsti pasitarimai su apylinkių Tarybų deputatais ir kitais kaimo aktyvistais raudonųjų gurguolių organizavimo klausimu. Kaip apylinkių Tarybų deputatai, taip ir kiti apylinkių aktyvistai pasitarimuose išipareigojo aktyviai įsijungti į raudonųjų gurguolių organizavimą. Kad išipareigojimus įvykdyti, apylinkių aktyvas — agitatoriai išsiskirstė po kaimus ir vienkiesiems raudonųjų gurguolių organizavimo tikslu. Šis išipareigojimas įgyvendinamas tikrumoje. Aukštupėnų valsčiuje rugpjūčio 4 dieną buvo suorganizuota 6 raudonosios gurguolės su pirmaisiais naujoje derliaus grūdais valstybei. Jose dalyvavo daugiau kaip 250 valstiečių vežimų. Gurguolininkai tą dieną pristatė 1.800 pūdų grūdų.

Iš šios pirminės partinės organizacijos darbo metodo grūdų paruošų kampanijoje turėtų pasimokyti ir kitų valsčių partiniai vadovai, o taip ir tos pirminės partorganizacijos, kurios dar iki šiol mažai įvertina apylinkių ir valsčiaus aktyvą, o stengiasi visą darbą atlikti savo jėgomis. Tik pilnai įjungę į grūdų paruošų kampaniją valsčių ir apylinkių aktyvą ir teisingai išaiškinę darbo valstiečiams grūdų paruošų priešlaikinio įvykdymo reikšmę, sugebėsime valsčius pastatyti į reikiamą aukštumą, o taip pat ir apskritį respublikoje į pirmųjų eilės. Š. Klevas

60 to grūdų valstybės aruodan

Rugpjūčio 4 d. prie grūdų paruošų sandėlio stovi keletas darbo valstiečių, atvežę naujojo derliaus grūdus į valstybės aruodą. Prie sandėlio sėdi būrelis naujakurių ir vidutiokių, kurie dalijasi išpuodžiais ir mintimis, ypač apie tai, kaip suorganizuoti raudonąją gurguolę ir greičiau atsiskaityti su valstybinėmis prievolėmis. Staiga visų dėmesį atkreipė pasigirdusios dainos.

— Ar tik ne raudonoji gurguolė? — pasigirdo klausimas. Taip, pasirodė 378 vežimų Aukštupėnų valsčiaus raudonoji gurguolė, gražiai pasipuošusi raudonomis vėliavomis ir žalumynais. Jos organizatorius buvo valsčiaus vykdomojo k-to pirmininkas drg. Simijonas ir apylinkių vykdo k-to pirmininkai. Gurguolė atvežė 60.000 kg geriausių šiurmečių rugių.

— Ką pažadėjome drg. Stalinui, tą privalome artimiausiu

siu laiku pilnai ištesėti. Iki šio laiko esu pilnai atsiskaitęs su valstybe pagal visas prievoles ir jas net viršijęs. Tai visa atlikau, jausdamas didelę padėką už neuilstamą tarybinės valdžios rūpinimąsi darbo žmonėmis — pareiškė Vėžonių apyl. valstietis drg. Vasiljevas, pristatydamas 450 kg geriausių grūdų ir tuo pilnai atsiskaitydamas su valstybe grūdų paruošose. Štai atvežtuosius grūdus sveria Svydenių apyl. valstietis drg. Ūžas, atvežęs 246 kg. Nuo Ūžo neatsilieka mažžemiai valstiečiai A. Nanyš, P. Babickas, N. Stanienė ir kiti. Jie jau pilnai įvykdė metinį pieno paruošų planą, o šiandieną viršijo ir duones paruošų planą. Gurguolės viduryje laukia savo eilės Svydenių apyl. valstietis A. Slėnys, turįs 7 ha žemės. Jis šiandieną pilnai atsiskaitys su valstybe.

M. Gintautas

Gydytojo patarimai

Saugokime vaikus nuo viduriavimų

Vaikų amžiuje dažnas susirgimas yra viduriavimai. Jie labiausiai pasireiškia šiltemis vasaros dienomis ir nuo jų miršta nemažas vaikų skaičius.

Liga pasireiškia viduriavimu. Sunkesniais atvejais esti ir vėmimai. Tuština 6-10 k. ir net daugiau. Kartais skystai, išmatos rūkštaus ar dvokiančio kvapo, žalsvos spalvos, kartais su gleivėmis ar net krauju. Vaikai darosi kaprizniški, mažiau juokiasi, blogiau valgo. Svoris sustoja augęs, o sunkesniais atvejais smarkiai krenta.

Šia liga dažniausiai susirga dirbtinai maitinami, ypač pirmaisiais gyvenimo mėnesiais, prieš laiką gimę, klaidingai maitinami, nešvariai užlaikomi bei blogai prižiūrimi vaikai. Neišvengia kartais šios ligos ir krūtimi maitinami. Tik tas pasitaiko tada, kai motina nesilaiko žindymo valandų, nedaro 3-4 valandų tarpų tarp žindymų ar panašiai. Tuo neduoda vaiko skrandžiui tinkamai atilsėti, maistas, kaip reikiant, nebus naudojamas ir vaikas ima vemti bei viduriuoti. Tačiau dažnai viduriuoja dirbtinai ir klaidingai maitinami kūdikiai, kada, pavyzdžiui, motinos, vietoj pusiau atskies-

to pieno, jauname amžiuje duoda gryną ar panašiai.

Turi įtakos viduriavimų pasireiškimui ir vasaros karščiai. Blogai vadinamame kambaryje, šiltai apklotas ar ilgai laikomas saulėje kūdikis gali perkaisti. Jo atsparumas ligoms mažėja, apetitas menkėja, sunkėja virškinimas ir toks kūdikis dažnai ima viduriuoti.

Be to, vasarą pienas greitai genda, net ir tuoj pamelžtame galime rasti daug bakterijų. Todėl kūdikis, gerdamas nevirintą pieną, gali taip pat susirgti. Ne tik per pieną, bet ir per kitus maisto produktus gali vaikas užsikrėsti ligas sukeliančiomis bakterijomis. Tam pasitarnauja musės, nutapdamos nuo nešvarumų ant maisto produktų. Todėl, kur nėra švaros, kur mėtosi trupiniai ir kitokios maisto liekanos, kur maisto produktai laikomi neuždengti, kur nevedama kova su musėmis, ten vaikams susirgti viduriavimais pavojus daug didesnis, negu kad švarioje aplinkoje.

Išvengimui viduriavimų kiekviena motina turi atsiminti, kad, visgi, geriausias kūdikiui maistas yra motinos pienas. Todėl reikia stengtis žindyti kūdikį nemažiau 5-6 mėnesius. Taip pat svarbu

nenutraukti vasaros mėnesiais, o reikia palaukti, nors kol atvės. Nutraukimas neturi būti staigus, bet atliekamas palaipsniui. Vasarą, esant karščiams, laikyti kūdikį ilgavai apvilktą ore, bet ne saulėje, o pavėsyje. Kūdikis turi būti kasdien maudomas ir švariai užlaikomas. Prieš maitinimą motina privalo nusiplauti rankas ir krūtį. Vaikai, kaip ir suaugę, jaučia troškulį, o pienas vandenio nepakeičia. Todėl tarp maitinimų reikia duoti šaukšteliu atausinto virinto vandens. Prieš duodant žalias uogas ar vaisius, reikia gerai virintu vandeniu nusiplauti. Didžiausią ligų platinimą — musę naikinti visu stropumu švariai laikant ne tik gyvenamą namą, bet ir kiemą, atmatų dėžes bei nešvarumų duobes, dažnai jas tuštinant, laistant chlorkalkėmis.

Neužmiršti aplankyti vaikų konsultaciją ar ambulatoriją, kur gydytojas duos nurodymus, kaip reikia vaiką prižiūrėti, kad jis gerai augtų, nesirgtų ir pildyti visus gydytojo nurodymus. Tik taip išvengsime šio vaikų susirgimo, o susirgus, tinkamai gydant, ir dažno mirtingumo.

Gyd. J. Gaivenytė

Kelių remonto darbams artėjant

Vietinės ir respublikinės reikšmės kelių svarba kasdien vis auga, nes su keliais surištas visos mūsų respublikos kiekvieno apskrities politinis ir ūkinis gyvenimas. Netaisytuose keliuose greitai genda bet kurios rūšies transporto priemonės. To pasekoje valstiečiai, darbininkai ir įstaigos automatiškai sulėtina pervežimo tempus, kas trukdo net ir penkmečio statybai.

Dėl to partija ir Tarybų vardžia kelių remontui skiria milžinišką dėmesį.

Kupiškio apskrityje iš LKP(b) apskrities k-to ir apskrities vykdo k-to pusės keliams skiriamas didelis rūpinimasis. Kelių darbininkams į pagalbą buvo pasiųstas partinis, komjaunimo ir tarybinis aktyvas, kuris veidė valstiečių tarpe aiškina-

mąjį darbą dėl kelių taisymo.

Apskrt. kelių skyrius įgyvendino nuolatinę kontrolę, kaip vedamas kelių remontas, tačiau reikalavimai, kuriuos stato LTSR Ministrų Taryba ir vyr. kelių valdyba, mūsų apskrityje iki šio laiko neišpildomi.

Nekurie valstiečiai neįaučia rimtos atsakomybės už savo kelio ruožų remontą, ko pasekoje jie netaiso kelių pagal LTSR Ministrų Tarybos nustatytą terminą. Kiekvienas valstietis turi tam tikrą kelio taisymo ruožą: iki 10 ha reikia taisyti 10 m kelio nuo vieno ha; nuo 10 ha iki 15 ha po 15 m nuo 1 ha; nuo 15 iki 20 ha po 22 m nuo 1 ha; virš 20 ha po 30 m nuo 1 ha. Nustatytą kelio ruožą valstietis turi žiūrėti visus metus. Pagal kelių organų nurodymą, vals-

tietis 2 kartu į metus turi praręsti pagrindinį savo kelio remontą. Už kelio darbų sąmoningą vengimą valstietis gali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn pagal RTFSR baudžiamojo kodekso 61 str.

Kad ištaisyti kelių remonto blogą padėtį mūsų apskrityje, apskrt. kelių skyrius pirmomis rugsėjo mėn. dienomis praręs pakartotiną visų kelių remontą. Apskrt. kelių skyrius praneša visiems apskrities valstiečiams, kad reikės organizuotai išeiti prie kelių taisymo darbų.

Reikia tikėti, kad valstiečiai šią kampaniją tinkamai supras ir nuoširdžiu kelių remonto darbu prisidės prie penkmečio įvykdymo per 4 metus.

Veriuganovas,
Kupiškio apskrt. kelių skyriaus vedėjas

Sektinas pavyzdys

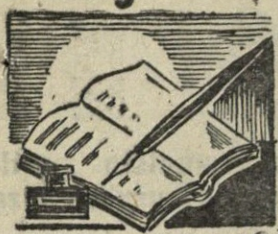
Viešintų valsčiaus darbo valstiečiai teisėtai didžiujasi nauju valsč. ryšių skyriaus kaimo laiškininku Varnu. Nors drg. Varnas savo pareigose dirba visai nesenai, tačiau, savo gero darbo dėka, jis užsitarnavo aukštą autoritetą darbo žmonių tarpe.

B. Butkus

Aukšto derliaus meistras

Kupiškio valsč., Papilių apylinkės, Skodinėlių km. valstietis drg. Girklys Petras šiemet išaugino ypatingai gausų derlių ir pirmuosius naujojo derliaus grūdus atidavė valstybei.

B. Pačibutaitė

LITERATŪRINIS PUSLAPIS

Miknių Juzė

St. Šeimys

Raudonoji gurguolė

Žvengdami plieniniai daigiai
Valstiečių rankose nerimo...
Laukuos, kur akys tik pažvelgia,
Gubos rikiuojasi vežimais.
Tai rugiapūtės baigta byla.
Birės klijimuos blaškų pūdai.
Valstiečių nuotaka pakilus —
Paskirs valstybei pirmą grūdą!

— : —

Pirmasis java vežt pradėjo
Spartuolis Daubaras Stačionų.
Šį darbą jam vykdyt padėjo
Žmona, dukrelė, moksleivis sūnus.
Braškėjo iš laukų vežimai,
Slogiami rugio svarių varpų.
Šeima pastogėje klijimo
Šiaudui ir grūdai darė tvarką.
Kiti apylinkės valstiečiai
Pasekė Daubarą pirmūną.
Laukuos klijimuos ėmė spiestis
Suaukę ir vaikų tabūnai.
Varžydamies vežėjai krovė
Vežimą po vežimo.
Vaikai dikūnai garsiai bliovė
Išvyti iš klijimo.
Mat, nėra dabar laiko žaisti
Motinoms su vaikais prie pėdo.
Ragina darbas kraują kaisti —
Reikia skubėt — atsiliikt gėda.
Jei Daubaro jėgas pastogėj,
Kodėl pas mus to negali buti...
Rugiavežtis skatina žmogų —
Šiandieną baigti — žūt ar buti...

— : —

Ir greit laukuos gubų neliko...
Klijimos pupso bloškų krūvos.
Pelai atskiriami nuo grūdų...
Pripildomi arnodai pūdais...
Valstiečiai, prakaitą nubraukę,
Šypsodamies sukiojo usą:
— Ilgai su prievolėm nelauksim!...
— Duosim saviems — ne anglui, prūsui!

— : —

Čia Daubaras vėl pirmas stojo.
Sušaukė sueigą valstiečių.
Ir prieš kaimynus atsistojęs,
Karštai kalbėjo: — Draugai piliečiai!...
— Mes patys esam šeiminkai!...
Čia mūsų žemė, įmonės, miestai!...
Tarnautojams ir darbininkams
Privalom duosniai ranką ištiesti!...
Vieni jie įstaigose su plunksna,
Kiti su kiju kraštą stato.
O mūs laukai derliumi dunkso,
Įmonei, grūdai, ir automatai!...
Mūs plėgą žibantis noragas —
Pagrindas penkmečio statybai!...
Jei busim darbu užsidegę, —
Fabrikai dygs, kaip rudens grybai!...
Be duonos — plunksna nejudri!...
Be duonos — silpni kūjo dažiai!...
Tik dėka žibantio norago
Mašinos dieną, naktį užia.
Supraskim pareigą, draugai!...
Laukų gėrybės — visam kraštui!...
Pienas, mėsa, pirmi grūdai,
Garantuos laisvę, papročius, raštą!...
Svirnų arodai rugiais lažta.
Visi, kaip vienas, į gurguolę...
Kas atsiliiks — lai sukas gūžta,
Kaip parazitai kur pasuolė!...
Šis žodis atviras, status,
Uždegė sueigos valstiečius.
— Penkmetis — per keturis motus!...
— Plentus ir geležinkelius nutiesim!...

Iš burio ėmė spiegti Balys,
Buožė nuo amžių su „stažu“.
— O kam skubėt?... Ar aš kvailys?...
Išpilsiu pamažu.
Palauksim, vyrai, lyg rudens —
Rusų politika svyruoja.
Amerika ten už vandens
Mums laisvę garantuoja.
Tada nei pinigų, nei grūdų
Nebereikės valstybei duot,
Amerikonai kito būdo —
Gert alų ir dainuoti!...
Kai Balys pabaigė kalbėt,
Kaimynas jam pašonėn durė.
— Patariu tau geriau tylėt,
Jei smegenis laikai kepurėj.
Jeigu krataisi pareigos
Darbo žmonių laisvai Tėvynei,
Kulnuok sau greit iš sueigos,
Trūnyk, kaip vabalas, dumblynėj.
Iš kitos pusės Balį spaudė
Valstietis Grybas iš Pakarklio.
— Jei ant planų tu mūsų spiaudai,
Prašau išeit, nedoras krankliau!...
Užpakaly sėdėjęs Bružas,
Valstietis ramus, taikaus būdo,
Ant buožės atkaklaus įtūžo
Ir į laukan per duris grūdų.
— Prašau išnykt, tamsus piliet!...
Neteršk sueigos gryo oro!...
Fašistams čia liudėt ne vieta!...
Nelaukiam mes amerikono.
Kai Bružas užtrenkė duris,
Per kiemą linkčiojo figura.
Tai Balys drožė į namus,
Nelinksamas ir paniūres.
Sueigoj stojo vėl giedra,
Vyrai kvatodami klegėjo.
Paskui vėl apgaubė tyla,
Daubaras rimtai prakalbėjo:
— Daugiau, tur būt, neatsiras
Svyruojančių nuo vėjo?...
Kas už gurguolę?... Kelt rankas!...
Daubaro tenoras skambėjo.
— Visi!... Visi rytoj važtuosim!...
— Už šaunią penkmečio statybą!...
— Vardan taikos mes saliotuojam!...
— Už Partiją ir Vyriausybę!...

— : —

Sekančią dieną iš Stačionų
Gurguolė ritosi pirma.
Dengiami vėliavų pirmūnai
Išvyko su daina.
Tai ženklas meilės gimtam kraštui!...
Tokie nesudrebės audroj!...
Laisvės tokie negali prarasti —
Pirmi darbe ir pareigoj!...
Mūsų valstiečiai vėliai grįžo
Patenkinti, pilni ugnies.
Organizuotai pasiryžo
Pyliavas pilt be išimties.
Su duoniniais atsiskaityta,
Tuo vasariniai reikės valyt.
Tuoju reikės ruošti gurguolei kitai.
Pareiga — kraštą atstatyt.
Taip stačioniečiai vykdė planą...
Balys vis laukė amerikono...
— Kas apstatys mane, buožę seną?...
Pasidarysiu samagono.
Jeigu koks agentas prispirs,
Arba kas kitas iš netyčių,
Prievoles ūkiškas tvarkyt
Su kyšiu pabandysiu.

— : —

(B. d.)

DIDŽIŲJŲ KOVŲ AIDAI

Senelis miestas Leningradas
Blokadoj degė naktimis —
Patrankų žiotys šaukė: badas!
Ir rodės jau — nebrėkš nešvis — — —
Bet tie, kur kėlės iš Kronštado,
Didvyrių miesto Leningrado —
Sūnai ir dukterys tikri,
Audroj, ugnį žodžius surado:
— Išversim mes kovą naktis!

Maskva! Šviesusis mūsų miestas
Su savo aikštėm ir namais,
Metro, tramvajais ir muziejais,
Su mokslo vyrais, jų darbais —
Prie savo vartų geležinių
Sutramdė priešą ir apgynė
Ginklu, narsa jaunų krutinių:
— Mes atsidosome tėvynėj,
Kad laisvė niekad nevergaus.

Audroj vilnijo Volga, šėlo
Ir lipo iš aukštų krantų,
Kai laisvės vėliavą iškėlė
Prie Stalingrado tarp sniegų.
Kovojo tukstančiai ir grumės
Už Volgos, Nemuno krantus — — —
Ir žiburiai senelio Vilniaus
Ir Stalingrado užėsų
Šviesių dienų ugnim mus šildė
— To nieks niekad neužgesys.

Matau visus karų etapus,
Matau daug tukstančių veidų —
Tai jie istorijoje lapą
Paženklino kovų krauju — — —
Didingai kyla Leningradas,
Senojoj sostinėj šviesu,
O Volga vandenį neramų
Pro savo miestą Stalingradą
Nuvaro Kaspijos dugnu.

Užpusto pėdas gudus vėjai,
Vanduo nusineša ženklus,
Tik meilė laisvei mus prikėlus —
Stipresnė už nuožmiausius vėjus — — —
— Ji vedė korpusus, pulkus
Prie Reino, Oderio krantų.
Ji keršijo vilkams Berlyno
Už Panerius ir Osvencimą — — —
Gyvenimo, tiesos vardu
Juos teisė pergalių žmogus.

DAINA APIE MŪSŲ TĖVYNĘ

Per kieta velėna, per trupantį grumstą,
Iš pat šaltos žemės šiltųjų gelmių
Iškilo daigelis šalnų, audrų drumstas,
Ir žvelgė į saulę gležnu stiebeliu.
Ir kopė į aukštį, užaugo, ištyso
Ir žiedus susuko raudona ugnimi.
— Nenustelbė augančios pušys aplinkui,
Nenuskriaudė debesys slenką dangum.
Žaliavo, nors rudens žemę apkrito
Lapeliai, pakasti baltosios šalnos...
Nevyto ir nuožmųjį grūdą išvydęs,
Kai šaltis pasipuošė pirklių languos.
Suleido šaknis į sūlingąją žemę,
Iaugo į ją, kaip seni ažuolai.
Nebaisios jam buvo ir dienos sutemė,
Nebaisus ir smurto pilni vakarai.
Pavasario vėjai ir saulė skaistvėdė
Bučiavo rasa nusagstytus lapus,
Neramūs žiedai, vėl ugnim prasiskleidę
Nubėrė negestančią šviesą takus.
Nemirštantį žiedą krutinėn įsegus,
Taip gera, taip miela laisvajam kely —
— Jauti, kad blogybės sudužo, prasmego,
Kad vartai šviesion ateitin atkelti.

Iš teismo salės

Teisinga bausmė vagims

Svédasų gimnazijos patalpose Kupiškio apskrityties liaudies teismas š. m. rugpjūčio mėn. 3 d. nagrinėjo bylą gaujos plėšikų: Uvarovskio Nikolaus, Terentjevo Michailo, Artomonovo Leonido, Aleksiejevos Elenos, Juozelskio Edvardo ir Černiaus Bronio. Šie plėšikai yra nuskriaudę visą eilę darbo valstiečių iš Kupiškio, Anykščių ir Utenos apskričių. Jie atiminėdavo iš darbo valstiečių maisto produktus, drabužius, pinigus ir kitokius vertingus daiktus. Dabar šie plėšikai susilaukė teisingo atpildo. Daugiau ši gauja nebedrums ramių tarybinių piliečių, tamsios plėšikų figūros naktimis nebešliaužios palangėmis ir nebelaužinės durų.

II-sis Kupiškio apskrt. liaudies teismas, išnagrinėjęs kaltinamųjų bylą ir apklauses

liudininkus pagal TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsaką „Apie piliečių asmeninės nuosavybės apsaugą“ iš 1947 metų birželio mėn. 4 dienos, nubaudė: Uvarovskį Nikolajų, Terentjevą Michailą, Artomonovą Leonidą ir Juozelskį Edvardą po 20 metų laisvės atėmimo, ištremiant juos už LTSR ribų ir konfiskuojant jiems priklausantį turtą, Černių Bronių—15 metų laisvės atėmimu ir Aleksiejevą Eleną 1,5 metų laisvės atėmimo.

Ši liaudies teismo nuosprendį šiltai sutiko daugiau kaip 200 žiūrovų. Po nuosprendžio paskelbimo žiūrovai išsiskirstė į namus ramiai tęsti pradedto darbo. Tai dar viena gera pamoka tiems, kurie bandys užsiliminėti plėšimu.

B. Jugulyš

Kur vadovo akis?

Apskrt. žemės ūkio kooperacijos sąjungos vadovai giriasi, kad pas juos darbas stovi neblogame lygyje. Tačiau, arčiau pasižiūrėjus į šią įstatigą, jos darbe rasime gana daug trūkumų.

Štai neseniai Kupiškio kooperatinės žemės ūkio draugijos pirmininkas kreipėsi pas apskrt. žemės ūkio kooperacijos sąjungos vadovus su prašymu, kad jam suteiktų pa-

galbą dobių nuplovime. Bet prašymas, deja, taip ir pasiliko prašymu.

Apskrt. žemės ūkio kooperacijos sąjungos bazės vedėjas Kvietkauskas eksploatuoja kooperacijos nario drg. Buzo arklių savo asmeniniams tikslams.

Panašių faktų pasitaiko ir daugiau. Įdomu, kur minėtos įstaigos vadovo akis?...

A. Žornij

Kolektyvininkai atiduoda naujojo derliaus grūdus

Viešintų valsčiaus kolektyvinis ūkis „Raudonoji Vėliava“ pradėjo atsiskaitymą su

valstybe duoniniais naujojo š. m. derliaus grūdais.

J. Gaigalas

Albanijos liaudies respublika

Albanija — maža kalnuota m. l. Albanija išbrovė vokiš-šalis Balkanų pusiasalio pietvakarinėje dalyje, Adrijos jūros krante. Jos kaimynas ir 1.285 kaimus, išsivė di-šiaurės rytuose yra Jugoslavija, o pietuose — Graikija. Bendras Albanijos plotas siekia apie 28 tūkstančius kv. kilometrų. Gyventojų skaičius siekia 1 milijoną 122 tūkstančius žmonių. 90 procentų gyventojų yra albanai, likusieji — graikai, serbai, makedonai, iš dalies turkai ir čigonai.

Albanijos sostinė — Tiranos miestas (60.000 gyventojų). Beveik 5 šimtmečius albanų tauta buvo pavergta turkų, vėliau austrų. Po pirmojo pasaulinio karo, būdama forma-

liai nepriklausoma ir leidama į Tautų Sąjungą, Albanija faktiškai buvo fašistinės Italijos valdžioje. 1939 m. pavasarį Italija atvirai užpuolė Albaniją ir pagrobė ją. Karalius Achmedas Zogu pabėgo į Angliją. Italijai sužlugus, 1943 veris Hodža.

Albaniją išbrovė vokiškieji fašistiniai globikai. Okupantai sunaikino 93 miestus ir 1.285 kaimus, išsivė di-šiaurės rytuose yra Jugoslavija, o pietuose — Graikija. Bendras Albanijos plotas siekia apie 28 tūkstančius kv. kilometrų. Gyventojų skaičius siekia 1 milijoną 122 tūkstančius žmonių. 90 procentų gyventojų yra albanai, likusieji — graikai, serbai, makedonai, iš dalies turkai ir čigonai.

Liaudis nepasidavė ir iškėlė kovas prieš grobikų vėliavą. Tai kovai vadovavo tūkstančius Albanijos patriotas Enveris Hodža. Iš nedidelių partizanų būrių buvo sukurta liaudies išvaduojamoji armija. Raudonosios Armijos galingas prasiveržimas į Balkanus 1944 m. pabaigoje įgalino liaudies išvaduojamąją armiją apvalyti Albaniją nuo okupantų.

Išvarę grobikus, albanai sukurė savo demokratinę liaudies valdžią. 1945 m. gruodžio 2 d. tiesioginio, lygaus ir slapto balsavimo pagrindu Nacionalizuoti pramonė ir bankai. Vyriausybė kontroliuoja visą prekybą. Šalyje, kur ligi karo asilas buvo laisvės geriausia susistekimo priemonė, 1947 m. spalio 7 d. praėjo pirmas traukinys.

Šiais metais daug padidėjo naftos, bitumo gavimas. Bus pastatyta cukraus gamykla, gelumbės fabrikas, medvilnės apdirbimo fabrikas, statybinių medžiagų fabrikai. Statomi nauji tiltai, gyvenamieji namai. Numatoma pratęsti naujas geležinkelio linijas.

Dideli pakitimai įvyko šalies kultūriniame gyvenime. Buržuazinėje Albanijoje buvo 82 proc. beraščių. Dabar veikia 1.168 pradžios mokyklos, keletas dešimčių bendro lavinimo ir specialių mokyklų. Atidaryta pirmoji šalyje aukštoji mokslo įstaiga — pedagoginis institutas. Organizuotas platus kursų tinklas neraštingumui likviduoti. Mokymasis pradžios mokyklose privalomas ir nemokamas.

Steigiamasis susirinkimas panaikino monarchistinę santvarką ir paskelbė Albaniją liaudies respublika. Priimtoje konstitucijoje pabrėžiama, jog „visa valdžia išeina iš liaudies ir priklauso jai“. Komunistų partija, kuriai vadovaujant albanų tauta apgynė savo tautinį egzistavimą, yra Albanijos liaudies pripažintu vadovu.

Enverio Hodžos vyriausybė įvykdė agrarinę reformą. Daugiau kaip 200 000 valstiečių gavo žemę, apie kurią jie amžinai svajojo. Likviduoti stambūs dvarai. 1947-1948 m. pirmą kartą savo istorijoje Albanija buvo aprūpinta savo pačios gamybos duona. Šiais metais žemės ūkis gauna 350 naujų traktorių ir kitas mašinas.

Nacionalizuoti pramonė ir bankai. Vyriausybė kontroliuoja visą prekybą. Šalyje, kur ligi karo asilas buvo laisvės geriausia susistekimo priemonė, 1947 m. spalio 7 d. praėjo pirmas traukinys.

Šiais metais daug padidėjo naftos, bitumo gavimas. Bus pastatyta cukraus gamykla, gelumbės fabrikas, medvilnės apdirbimo fabrikas, statybinių medžiagų fabrikai. Statomi nauji tiltai, gyvenamieji namai. Numatoma pratęsti naujas geležinkelio linijas.

Dideli pakitimai įvyko šalies kultūriniame gyvenime. Buržuazinėje Albanijoje buvo 82 proc. beraščių. Dabar veikia 1.168 pradžios mokyklos, keletas dešimčių bendro lavinimo ir specialių mokyklų. Atidaryta pirmoji šalyje aukštoji mokslo įstaiga — pedagoginis institutas. Organizuotas platus kursų tinklas neraštingumui likviduoti. Mokymasis pradžios mokyklose privalomas ir nemokamas.

Nei vieno teatro, nei vieno Kultūros Namų nebuvo senoje Albanijoje. 1945 m. organizuotas pirmasis liaudies profesionalus teatras. Šimtai saviveiklos ratelių atsirado įvairiose šalies vietose.

Prieškarinė Albanija turėjo tik 3 ligonines. „Faldžis“ — bur-
tininkas įkūnyjo savyje visą medicininę „pagalbą“. Vaikų ligos, džiova, maliarija nuskindavo šimtus gyvybių. Albanija nepažinojo akušerės, gydytojo, apie gimdymo namus nieko negirdėjo. Dabar šalyje daugiau kaip 200 ligoninių, dispanserių, ambulatorijų, vaikų lopšelių, darželių, stovyklų, gimdymo namų.

Liaudies respublika palaiko draugystės ryšius su visomis naujosios demokratijos šalimis. Su dideliu dėkingumu albanų tauta žiūri į Tarybų Sąjungą, kuriai ji turi būti dėkinga už savo pergalės karo metu ir už galimumą kurti laisvą nepriklausomą valstybę. Albanų tauta tvirtai laiko savo rankose savo laisvę ir nepriklausomybę, igitas per ilgą ir sunkią kovą prieš užsienio grobikus ir vidinę reakciją.

S. Pozdņakovas

Atsakingas Redaktorius A. DAGELIS

UŽSIENIO ŽINIOS

JAV kompartijos tautinio suvažiavimo baigiamasis posėdis

NIUJORKAS, VIII. 7 d. (TASS). Pagal pareiškimą, kurį spaudai paskelbti įteikė JAV kompartijos tautinio suvažiavimo prezidiumas, rugpjūčio mėn. 6 d. vakare įvyko JAV kompartijos tautinio suvažiavimo baigiamasis posėdis, kuriame buvo išrinktas partijos tautinis komitetas ir buvo priimta politinė rezolucija rinkiminės programos pavidalu.

Slaptai balsuojant, į tautinio komiteto sudėtį buvo išrinkti Forsteris, Denisas, Filinas ir kiti. Visi išrinktieji kompartijos lyderiai, išskyrus Fliną, neseniai buvo prisiekusiųjų teismo apkaltinti „sąmokslu“. Naujasis tautinis komitetas išrinko Fosterį savo pirmininku, Denisą — generaliniu sekretorium.

(ELTA)

Demonstracija Vašingtone

VAŠINGTONAS. Daugiau kaip 2 000 demonstrantų „Kongreso kovai už pilietines teises“ vadovaujami, piketavo prezidento rezidenciją, Pentagono rūmus, kuriuose yra karo ministerija, ir kongreso rūmus, reikalaudami priimti įstatymus dėl pilietinių teisių, butų statybos, butų nuomos ir kainų kontrolės. Piketinin-
kai, kurių tarpe buvo progresyvinės partijos nariai, nešė transparentus, kuriuose buvo reikalaujama uždrausti segregaciją (negrų atskyrimas). Vienas iš progresyvinės partijos atstovų negrų lyderis Robsonas vadovavo Baltųjų Rūmų (prezidento rezidencija) piketavimui. Vėliau spaudos „Kongreso kovai dėl pilietinių teisių“ konferencijoje, lyderiai paskelbė, kad jie mėginą priversti kongresą tęsti darbą tol, kol bus priimti reikalingi įstatymai dėl pilietinių teisių, butų statybos, kovos su infliacija priemonių ir eilės kitų klausimų. Kandidatas į vice-prezidentus nuo progresyvinės partijos senatorius Tei-

loras, kongreso nariai nuo Amerikos darbo partijos Markantonio ir Izaksonas, Robsonas ir kiti atsakymo pareiškime spaudos atstovams pasmerkė šią kongreso sesiją. Trumenas, nurodoma pareiškime, vėl sušaukė kongresą tam, kad suklaidintų tautą, „nuduodamas, kad jis, pagaliau, priima nutarimą klausimais, kuriems išspręsti jis nieko nedarė, be veidmainingo pareiškimo, turinčio tikslą pritraukti balsus. Kaip tai buvo laukiama, respublikonai niekuomet nerodė net ir matomumo kovos dėl rinkiminio mokesčio panaikinimo ir linčavimo uždraudimo“.

Toliau pareiškime nurodoma, kad abiejų partijų reakciniai elementai siekia sukurti jaunimą ir nuslopinti pilietines teises tuo tikslu, kad sutrukdytų tautai pašalinti juos iš jų postų per rinkimus lapkričio mėnesį, ir tuo tikslu „tikrai hitleriniu būdu sudaromi kaltinimai prieš komunistus ir sudaroma klaidinga šionomanija“.

Olandijos komunistų partijos CK apie vyriausybės krizę

HAGA. Olandijos komunistų partijos CK paskelbė nutarimą dėl besitęsiančios vyriausybės krizės. CK nutarime sakoma: „Kova aplink kabineto sudarymą vyksta dviejuose punktuose: 1) Indonezijos politika turi būti vykdoma pagal Amerikos pageidavimus. 2) Reikalinga įgyvendinti tokią ekonomiką, kurios reikalauja Amerika.“

Ir čia vyksta kova dėl užsienio reikalų ministro, užjūrio teritorijų ministro ir karo ministro portfelių įteikimo teikiems veikėjams, kurie turi absoliutišką Uel-strite pasitikėjimą ir gali klusniai vykdyti visus Amerikos įsakymus. Komunistų partijos centro komitetas išspėja, kad tokio kabineto sudarymas gali turėti labai rimtus padarinius tautai. CK ragina darbo žmones sustiprinti kovą dėl savo teisių, dėl krašto nepriklausomybės.

Anglijos — Graikijos santykiai

ATĖNAI. Spaudos žiniomis, Didžiosios Britanijos reikalų patikėtinis Graikijoje Reili per savo apsilankymą pas ministrą pirmininką Sofulį liepos 31 d. neapsiribojo žodiniu protestu dėl karaliaus Povilo pareiškimo apie Kiprą. Jis įteikė notą, kurioje buvo sakoma, kad Britanijos vyriausybės pozicija Kipro klausimu buvo aiškiai išreikšta tiek Kipro gubernatoriaus Ulsterio pareiškime, tiek ir Bevinio laiške Calderiui, kuriame buvo pranešama Britanijos vyriausybės nutarimas nesvarstyti klausimo dėl salos prijungimo prie Graikijos.